

Міністерство освіти і науки України  
Сумський державний університет  
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»  
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

## КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

На тему «Реформування системи оподаткування прибутку підприємств»

Виконав студент 4 курсу, групи ОП-61а  
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»  
Живолуп Олег Олександрович  
Керівник: к.е.н., ст. викладач Височина А.В

Суми – 2020 рік

## РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра на тему:

«Реформування системи оподаткування прибутку підприємств»

Студента Живолупа Олега Олександровича

Кваліфікаційна робота бакалавра містить – 53 сторінки, 5 таблиць, 10 рисунків, список літератури з 46 найменувань, 1 додаток.

Актуальність теми дослідження визначається тим, що однією з основних передумов забезпечення стабільності економіки на сучасному етапі розвитку України є ефективне функціонування податкової системи. В даний час система реалізації податкової політики зосереджується на інтересах різних соціальних груп. В умовах ринкових відносин центр економічної діяльності переходить до ядра всієї економіки – підприємства. У розвинутих країнах найбільшу частку податкових надходжень до державного бюджету становить податок на прибуток підприємств.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення існуючого механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні на основі узагальнення теоретико-правових засад вітчизняної та світової практики справляння податку на прибуток підприємств.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи бакалавра є система економічних відносин, що виникають між державою та платниками податків в процесі оподаткування прибутку підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та організаційно-прикладних аспектів справляння податку на прибуток підприємств.

При виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра були використані такі методи: системний підхід, історичний метод, аналіз та синтез, індукція та дедукція, абстрагування та конкретизація, методи аналогії, групувань,

порівняння, статистичного аналізу, методи узагальнення та графічного зображення даних, табличний метод,

За результатами дослідження сформульовані такі висновки:

- податок на прибуток підприємств є потужним джерелом формування бюджету країни і забезпечує повноцінне фінансування її головних функцій;
- система обліково-аналітичного забезпечення є складовою загальної системи управління, вона базується тільки на даних бухгалтерського обліку і здійснюється працівниками бухгалтерії;
- найбільше надходжень із податку на прибуток здійснюється за рахунок приватних підприємств, а найменше – за рахунок банків та страхових компаній; деякі суб'єкти господарювання припинили свою діяльність, частина інших ухиляються від сплати податку шляхом заниження прибутку чи пошуку «лазівок» у законодавстві;
- з метою реформування податку на прибуток підприємств України пропонується на підприємствах, які частину прибутку будуть направляти на інвестиції, інновації, поліпшення структури підприємства та матеріального забезпечення працівників, не оподатковувати податком на прибуток.

Одержані результати можуть бути використані для реформування податку на прибуток.

Ключові слова: фінансові результати, податок на прибуток, оподаткування, світовий досвід справляння податку на прибуток, реформування податку на прибуток.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 52 сторінках, зокрема список використаних джерел із 46 найменувань, розміщений на 5 сторінках. Робота містить 5 таблиць, 10 рисунків, а також 1 додаток, розміщений на 1 сторінці.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2020 рік

Рік захисту роботи – 2020 рік

Міністерство освіти і науки України  
Сумський державний університет  
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»  
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д-р. екон. наук, професор

\_\_\_\_\_ Т. Г. Савченко

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2020 р.

ЗАВДАННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

на здобуття ступеню “бакалавр”

з спеціальності 071 "Облік і оподаткування"

студенту 4 курсу, групи ОП-61а

Живолупа Олега Олександровича

Прізвище, ім'я, по батькові студента

1. Тема роботи: «Реформування системи оподаткування прибутку підприємств» затверджена наказом від “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2020 р. № \_\_\_
2. Термін подання студентом закінченої роботи “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2020 р.
3. Мета кваліфікаційної роботи бакалавра – розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення існуючого механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні на основі узагальнення теоретико-правових засад вітчизняної та світової практики справляння податку на прибуток підприємств.
4. Об'єкт дослідження – система економічних відносин, що виникають між державою та платниками податків в процесі оподаткування прибутку підприємств.
5. Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та організаційно-прикладних аспектів справляння податку на прибуток підприємств.

6. Кваліфікаційна робота бакалавра виконується на матеріалах аналітичних матеріалах Державної казначейської статистики України та Міністерства фінансів України.

7. Орієнтовний план роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети:

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК – 30.04.2020

Назва – термін подання

У розділі 1 обґрунтувати теоретичні питання сутності, ролі та значення податку на прибуток в економіці, а також організаційні засади оподаткування податком на прибуток підприємств в Україні та світі.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ ТА СВІТІ – 28.05.2020

Назва – термін подання

У розділі 2 здійснити аналіз динаміки надходжень від податку на прибуток в Україні та світі.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ – 09.06.2020

Назва – термін подання

У розділі 3 визначити проблеми оподаткування податком на прибуток в Україні, а також обґрунтувати пропозиції щодо реформування системи податку на прибуток в Україні.

8. Консультації щодо роботи:

| Розділ | Консультант           | Підпис, дата   |                  |
|--------|-----------------------|----------------|------------------|
|        |                       | Завдання видав | Завдання прийняв |
| 1      | К.е.н., Височина А.В. |                |                  |
| 2      | К.е.н., Височина А.В. |                |                  |
| 3      | К.е.н., Височина А.В. |                |                  |

9. Дата видачі завдання “ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2020 р.

Керівник кваліфікаційної  
роботи бакалавра

\_\_\_\_\_

Підпис

\_\_\_\_\_

Ініціали, прізвище

Завдання до виконання одержав

\_\_\_\_\_

Підпис

\_\_\_\_\_

Ініціали, прізвище

## ЗМІСТ

|  |    |
|--|----|
| ВСТУП .....  | 7  |
| РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ<br>НА ПРИБУТОК .....                     | 8  |
| 1.1 Сутність, роль та значення податку на прибуток в економіці .....                       | 9  |
| 1.2 Організаційні засади оподаткування податком на прибуток<br>підприємств в Україні ..... | 13 |
| 1.3 Світовий досвід оподаткування податком на прибуток<br>підприємств .....                | 15 |
| РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА<br>ПРИБУТОК В УКРАЇНІ ТА СВІТІ .....     | 24 |
| 2.1 Аналіз надходжень від податку на прибуток в Україні .....                              | 24 |
| 2.2 Аналіз надходжень від податку на прибуток у світі .....                                | 32 |
| РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ<br>ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ .....      | 35 |
| 3.1 Проблеми оподаткування податком на прибуток в Україні .....                            | 37 |
| 3.2 Реформування податку на прибуток в Україні .....                                       | 40 |
| ВИСНОВКИ .....   | 46 |
| СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .....   | 48 |
| ДОДАТКИ .....  | 53 |

## ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Одним з основних вимог забезпечення стабільності економіки на сучасному етапі розвитку в Україні є ефективне функціонування податкової системи. Система реалізації податкової політики в даний час орієнтована на інтереси різних соціальних груп. В ринкових умовах центр економічної діяльності переходить до ядра всієї економіки - компанії. У промислово розвинених країнах більшу частину податкових надходжень до державного бюджету становить податок на прибуток.

Сучасні питання, що стосуються розробки механізму збору та управління прибутковим податком, були розглянуті видатними економістами, в тому числі: Л. Вальрас, В. Джевонс, А. Лаффер, А. Маршалл, К. Менгер, В. Парето, А. Пігу, Д. Рікардо, А. Сміт, М. Фрідман. Деякі аспекти корпоративного податку були розглянуті: Т. Хоровий, О. Грицина, Н. губернської, О. десятників, І. Ковальчуком, А. Крисоватий, Д. Серебрянська, А. Соколовської та іншими.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення існуючого механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні на основі узагальнення теоретико-правових засад вітчизняної та світової практики справляння податку на прибуток підприємств.

Завдання дослідження:

- уточнити сутність, роль та значення податку на прибуток в економіці;
- визначити організаційні засади оподаткування податком на прибуток підприємств в Україні;
- вивчити світовий досвід оподаткування податком на прибуток підприємств;
- здійснити аналіз надходжень від податку на прибуток в Україні;

- проаналізувати надходження від податку на прибуток у світі;
- розкрити проблеми оподаткування податком на прибуток в Україні;
- запропонувати шляхи реформування податку на прибуток в Україні.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи бакалавра є система економічних відносин, що виникають між державою та платниками податків в процесі оподаткування прибутку підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та організаційно-прикладних аспектів справляння податку на прибуток підприємств.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження і вирішення проблем використовувався системний підхід, який дозволив провести комплексне дослідження щодо формування та функціонування корпоративного податкового механізму в Україні. Історичний метод був використаний для вивчення історичних аспектів формування і розвитку корпоративного податку. При розгляді теоретичних і правових основ формування і функціонування механізму корпоративного оподаткування були використані загальнонаукові методи пізнання для визначення понятійного апарату, такі як: індукція і дедукція, абстракція і конкретизація, метод аналогії. Табличні методи використовуються для візуального представлення статистичного матеріалу. Аналіз, узагальнення, групування і порівняння методів розробки рекомендацій щодо вдосконалення механізму корпоративного оподаткування в Україні.

Інформаційною базою дослідження стали: чинне законодавство та нормативні акти з корпоративного податку в Україні, офіційна статистика по динаміці прибуткового податку з доходів населення, методичні матеріали та дані в інтернеті. Фактичною основою дослідження є статті вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем реформи прибуткового податку.



## РОЗДІЛ 1

### ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК

#### 1.1 Сутність, роль та значення податку на прибуток в економіці

Однією з найбільш важливих загальноекономічних і бухгалтерських наукових і практичних проблем, яка особливо гостро стоїть в ринкових умовах, є визначення фінансових показників компаній. У той час як бухгалтерський облік був чисто практичною діяльністю (9-13 століть), належну увагу не було приділено розрахунку фінансових результатів, але пізніше, коли Ж.Б. Дюмарк ввів економічне розуміння природи бухгалтерського обліку і застосував метод остаточної оцінки на практиці в балансі (Б. Ф. Барр) і при відображенні результату на спеціальних рахунках прибутків і збитків, і капіталу виникає залежність результату від методів бухгалтерського обліку [29, с. 158].

Багато вчених звернули увагу на процес визначення фінансових результатів і приділяють йому увагу, і це не випадково, оскільки інтереси соціальних груп (власників, працівників, кредиторів, інвесторів і т. д.) оцінюють різні суб'єкти бухгалтерського обліку, і застосовуються різні методологічні підходи при визначенні фінансових результатів. Практика показує, що у всіх випадках метод розрахунку прибутку (фінансових результатів) впливає на суму, яка варіюється в сумі податків, коштів, дивідендів і різних винагород. Зрозуміло, що процес визначення фінансових результатів «не повинен дрейфувати ... ініціатива конкуруючих компаній і їх підходи повинні мати єдиний методичний підхід» [28, с. 12].

Аналіз показує, що майже всі автори стверджують, що прибуток досягається за рахунок економічної (підприємницької) діяльності і є частиною доданої вартості (чистого доходу).

Прибуток як економічна категорія – це абстракція, теоретичне обґрунтування, тому що економіка зародилася на основі прагнення зрозуміти

принципи господарського механізму. Для практичного застосування необхідно інтерпретувати цю категорію, яка враховується прикладною економікою, в тому числі бухгалтерським обліком [35, с. 92].

Беручи до уваги характер і зміст прибутку, пропонується наступне визначення: прибуток – загальна економічна категорія, яка властива товарно-грошовим відносинам і є частиною доходу конкретної компанії, на яку впливає внутрішнє і зовнішнє середовище і розвиток бізнесу; це різниця між доходом від усіх видів діяльності і витратами компанії, що виникли при отриманні цього доходу, і здійсненні процесу розширеного відтворення і задоволення інтересів власників бізнесу, працівників, інвесторів і можна використовувати стан [14, с. 83].

Прибутковий податок відіграє важливу роль у фінансовому регулюванні економіки країни. Його механізм регулювання реалізується шляхом диференціації податкових ставок для різних видів діяльності платників податків та пільгового оподаткування при виробництві пріоритетних продуктів для галузей освіти і використання коштів, в яких зацікавлене суспільство. Податок на прибуток регулює [27, с. 282] вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності; механізму розподілу прибутку; розподілу ресурсів (трудових і матеріальних) за окремими напрямками виробничо-господарської діяльності; вибору методів фінансування інвестицій; розподілу і перерозподілу ВВП тощо.

Податок на прибуток є прямим національним податком і є найбільш важливим бюджетним податком [11, с. 34]. Основні риси сучасного механізму збору прибуткового податку показані на рис. 1.1.

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| Платники                    | <p>Платниками податку – резидентами є суб'єкти господарювання, тобто юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами; Управитель фонду операцій з нерухомістю, який здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» щодо операцій і результатів діяльності з довірчого управління, що здійснюється таким управителем через фонд.</p> <p>Платниками податку – нерезидентами є юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України, постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи з джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників.</p> |
| Об'єкт оподаткування        | Прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку).   |
| База оподаткування          | Грошове вираження об'єкта оподаткування.  |
| Ставка податку              | Базова (основна) становить 18%.   |
| Порядок обчислення і сплати | <p>Нараховується платником самостійно за визначеною ставкою.</p> <p>Податковими (звітними) періодами, крім окремих випадків, є календарні, тобто квартал, півріччя, три квартали, рік. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком.</p>   |

Рисунок 1.1 – Характеристика основних складових елементів системи оподаткування податку на прибуток підприємств [23]

У Положенні про національні стандарти бухгалтерського обліку (Стандарт) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (далі – НСБО) прибуток згадується як «сума, на яку дохід перевищує пов'язані з цим витрати», а збиток – як «перевищення сума витрат над сумою доходів, за які ці витрати були понесені» [17].

Розмір і вид прибутків і збитків за кожний період діяльності підприємства є основними кінцевими показниками їх роботи. Тому доцільно використовувати логічну схему визначення (рис. 1.2).

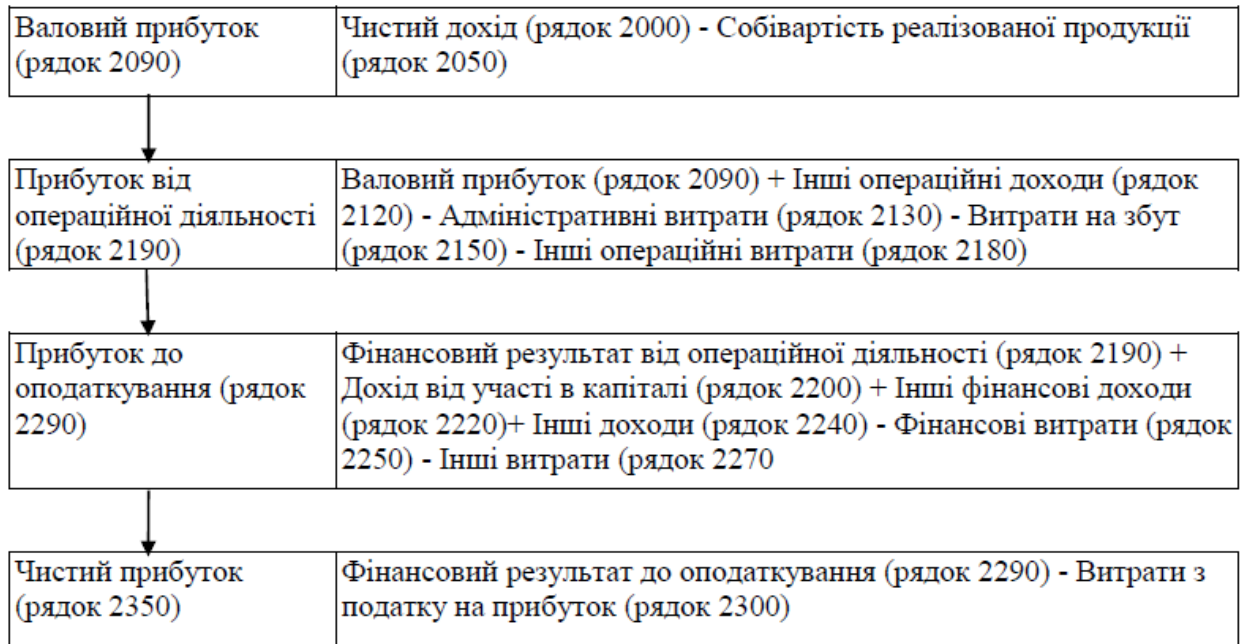


Рисунок 1.2 – Види прибутку підприємства та їх визначення [17]

Визначимо суть поняття певних видів доходів відповідно до НСБ з урахуванням окремих статей форми № 2 «Поточний рахунок (звіт про сукупний дохід)» [17]:

- Валовий прибуток – різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і вартістю проданих товарів (товарів, робіт, послуг);
- Прибуток (збиток) від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), інших операційних доходів, адміністративних витрат, витрат на продаж і інших операційних витрат;
- Прибуток (збиток) до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутку), фінансових та інших витрат (збитків);
- Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток і прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування [17].

Відповідно до принципу розмежування та відповідності доходів і витрат, тому необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, понесеними

для цього доходу, щоб визначити фінансовий результат компанії за звітний період. Доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку і звітності в момент їх виникнення незалежно від часу отримання та виплати грошей [24].

## 1.2 Організаційні засади оподаткування податком на прибуток підприємств в Україні

Прибутковий податок є прямим національним податком, основним внутрішнім податком, що стягуються з доходів, що акумулюються в Україні та за кордоном і які визначаються шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибуток або збиток) [12, с. 34]. І резиденти, і нерезиденти повинні платити цей податок.

Балансовий прибуток – це фактичне збільшення капіталу за звітний період, що визначається даними бухгалтерського обліку.

Метод розрахунку розроблявся роками.

В цілому, те, як змінилися показники фінансових результатів українських компаній, значно змінилося за останні 50 років. Ці зміни стосувалися складу виробничих витрат, відшкодування вартості довгострокових основних засобів (включаючи основні засоби) і суми коштів, що залишилися для потреб компанії [3, с. 154].

З 2000 по 2014 рік фінансові результати компаній визначалися двома методами:

а) для підготовки фінансової звітності – відповідно до чинного національного П(С)БО і в Формі 2 «Поточний рахунок».

б) для цілей оподаткування. До 2011 року, згідно із законодавством України, прибуток для цілей податку на прибуток розраховувався шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу за звітний період на суму валових витрат платника податку та суму амортизації [26].

З 2011 по 2014 рік після вступу в силу податкового законодавства України: Прибуток = дохід звітного періоду - витрати - інші витрати звітного податкового періоду, а з 2015 року оподатковуваний дохід розраховується як бухгалтерський фінансовий результат (для П(с)БО або МСФЗ), але з поправкою на Податкові різниці.

Відповідно до розділу III статті 134 ПКУ об'єктом оподаткування є дохід з джерелом походження з України та за кордоном, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) результату до оподаткування, зазначеного в річній фінансовій звітності компанії, на податкові різниці. Відносно визначення податкових різниць для компанії з оборотом понад 20 млн. грн., фінансовий результат за рік коригується для податкових цілей по ряду відмінностей. Платники податків з доходом менше 20 млн. грн. гають можливість не застосовувати ніяких податкових коригувань [23].

До 2015 року в Україні, як і в багатьох інших країнах, для визначення бази податку на прибуток використовувався перелік витрат, для яких був скоректований оподатковуваний дохід всіх платників податків. У 2003-2010 роках Закон України про корпоративне оподаткування (зі змінами від 22 травня 1997 роки) наклав обмеження на витрати, не пов'язані з економічною діяльністю (на організацію та проведення прийомів, презентацій, свят, розважальних заходів та відпочинку, купівля подарунків, покупка лотерей, участь в азартних іграх; фінансування особистих потреб окремих осіб; придбання, будівництво, реконструкція, модернізація, ремонт та інші поліпшення основних фондів; оплата штрафів та / або штрафів або штрафів; ведення керівних органів асоціацій платників податків (включаючи ведення холдингових компаній, які є окремими юридичними особами); витрати на рекламу (до 2% прибутку платника податків, оподатковується за звітний період); гарантійний ремонт (технічне обслуговування) або гарантійний обмін товарів, проданих платником податку, але витрати по яким не відшкодовуються їх покупцями (до 10% від загальної вартості цих товарів); довгострокове страхування життя або будь-який вид приватної пенсії і т. д.).

Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зберіг перелік основних обмежень (скорочені лише деякі положення, які ускладнюють облік і контроль податкової бази по податку на прибуток організацій). Податковий кодекс України (ст. 134 п. 134.1.1, п. 134.1) передбачає, що суб'єктом корпоративного податку є прибуток із джерелом походження в Україні і за кордоном, яка визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (Прибуток або збиток), зазначені в рахунках компанії.

Однак з 2015 року перелік витрат і кількість платників податків, які вносять корективи, значно скоротилися. Це компанії, чий річний дохід від діяльності (без урахування непрямих податків) визначається правилами бухгалтерського обліку за річний звітний (податковий) період не більше 20 млн. грн. Це означає, що для багатьох компаній прибутковий податок виплачується з податкової бази, яка може використовуватися для визначення всіх витрат компанії (без обмежень).

Таким чином, формування бази податку на прибуток підприємств на основі показників системи бухгалтерського обліку без адекватних обмежень на відрахування витрат призвело до зниження доходів бюджету від цього податку і ослаблення його ролі в формуванні державних доходів.

### 1.3 Світовий досвід оподаткування податком на прибуток підприємств

У розвинених країнах податок на прибуток підприємств активно використовується в якості регулюючого органу для соціально-економічних відносин, який може впливати на обсяг виробництва, конкурентоспроможність вітчизняних компаній, інвестиційний клімат і економіку в цілому. З його допомогою можна регулювати вибір тієї чи іншої правової форми організації компанії; напрямки розподілу прибутку

(накопичення або споживання); розподіл ресурсів по різних секторах економіки; вибір методів фінансування інвестицій; розподіл і перерозподіл ВВП; темпи економічного зростання на макрорівні [22, с. 282].

Слід зазначити, що податок на прибуток підприємств в Україні аналогічний корпоративному податку за кордоном. Частка корпоративного податку в доходах бюджету варіюється в різних країнах: в Сполучених Штатах вона становить від 8% до 11% [15], у Франції та Німеччині – від 5,5%, а у Великобританії – від 11% [16]. Напрямок корпоративного податку на прибуток за кордоном приведено в таблиці. 1.1

Таблиця 1.1 – Спрямування надходжень корпоративного податку у зарубіжних країнах

| № з/п | Країна  | Спрямування                         |
|-------|---|-------------------------------------|
| 1     | 2   | 3                                   |
| 1     | Німеччина, Іспанія, Греція, Ірландія, Канада                | Стимулювання інвестицій             |
| 2     | Бельгія, Люксембург, Франція, Таїланд, Англія, Туркменістан | Розвиток малого бізнесу             |
| 3     | Португалія, Італія, Білорусь, Китай                         | Розвиток депресивних територій      |
| 4     | Німеччина, Японія, Росія                                    | Вирівнювання бюджетів різного рівня |

Вивчення ставок прибуткового податку за кордоном показує, що вони знизилися в останні роки при розширенні податкової бази. На думку експертів ОЕСР, поєднання низьких податкових ставок і широкої податкової бази забезпечує мінімальне спотворення ділових рішень і краще податкове адміністрування.

Регулююча функція податку на прибуток використовується за допомогою такого інструменту, як ставка податку. Як відомо, в Україні застосовується ставка податку на майно 18%. Для порівняння розглянемо ставки корпоративного податку в деяких країнах (Таблиця 1.2).



Таблиця 1.2 – Основні ставки податку на прибуток у деяких зарубіжних країнах за період 2015–2018 рр., %

| № з/п | Країни     | Податок на прибуток |          |          |          |
|-------|------------|---------------------|----------|----------|----------|
|       |            | 2015 рік            | 2016 рік | 2017 рік | 2018 рік |
| 1     | 2          | 3                   | 4        | 5        | 6        |
| 1     | Австрія    | 25%                 | 25%      | 25%      | 25%      |
| 2     | США        | 40%                 | 40%      | 40%      | 27%      |
| 3     | Німеччина  | 29,72%              | 29,72%   | 29,79%   | 30%      |
| 4     | Канада     | 26,5%               | 26,5%    | 26,5%    | 26,5%    |
| 5     | Кіпр       | 12,5%               | 12,5%    | 12,5%    | 12,5%    |
| 6     | Бельгія    | 33,99%              | 33,99%   | 33,99%   | 29%      |
| 7     | Японія     | 33,86%              | 30,86%   | 30,86%   | 30,86%   |
| 8     | Китай      | 25%                 | 25%      | 25%      | 25%      |
| 9     | Польща     | 19%                 | 19%      | 19%      | 19%      |
| 10    | Угорщина   | 19%                 | 19%      | 19%      | 19%      |
| 11    | Білорусь   | 18%                 | 18%      | 18%      | 18%      |
| 12    | Словаччина | 22%                 | 22%      | 21%      | 21%      |

Таблиця 1.2 показує, що ставки прибуткового податку за кордоном становлять від 9% до 55%. Це пов'язано з цілями і напрямками податкової політики, яка реалізується в цих країнах. За період з 2015 по 2018 рік. Найвища ставка податку на прибуток була в США – 40%, найнижча в Угорщині - 9%.

Дослідження показало, що ставка прибуткового податку була стабільною в багатьох країнах світу, наприклад, в Австрії, Польщі, Білорусі, Китаї та Україні. Найнижча ставка податку на прибуток зафіксована в офшорних зонах. Наприклад, на острові Мен, Бермудських островах і Кайманових островах прибутковий податок становить 0%. Однак, і найбільші махінації з грошима і матеріальними цінностями здійснюються саме там.

Є країни, які можна назвати наполовину офшорними. Це Ліхтенштейн і Кіпр, де ставка податку на прибуток становить 12,5%. При таких низьких ставках ці країни залучають іноземні активи, тому вони стали осередком нелегального бізнесу. Високі показники використовуються країнами з усталеною економічною моделлю, яка є економічно сильною і має високий рівень соціального забезпечення.

Щоб вивчити світовий досвід в області корпоративного податку і можливості його застосування в Україні, ми докладніше розглянемо досвід деяких інших країн в області корпоративного податку.

Оскільки Сполучені Штати є однією з найбільш розвинених країн у світі, ми вважаємо за доцільне розпочати вивчення механізму прибуткового податку в країні за кордоном. У Сполучених Штатах корпоративний податок, який формував приблизно 10% доходів федерального бюджету за період з 2015 до 2018 року [1], заснований на шкалі прогресивних податкових ставок, тобто податок на прибуток корпорацій стягується за шкалою: перших 50,0 тисяч дол. США – 15%, наступні 25,0 тисяч дол. США – 25% і лише на суму понад 75,0 тис. доларів США – 35%. Податковий період становить один рік. Однак, оплата проводиться чотири рази на рік. У цьому випадку застосовуються оціночні платежі. Суть його в тому, що компанія заздалегідь оцінює можливі обсяги річного доходу, витрати і вигоди, і встановлює мінімальну суму виплат. Ця сума буде виплачена рівними частинами до бюджету до 12 квітня, 12 червня і 12 грудня поточного року.

В результаті податкової реформи Д. Трампа (2018) прогресивна шкала ставок прибуткового податку була скасована, а номінальна гранична ставка цього податку була знижена з 35% до 21%, тобто на 14 процентних пунктів (таблиця 1.3). Для порівняння, номінальна гранична ставка податку на прибуток в рамках податкової реформи Трампа знизилася тільки на 2,6 відсоткових пункти (з 39,6% у 2017 році до 37% в 2018 році).

Незважаючи на федеральну податкову реформу, Сполучені Штати підтримують дворівневу систему прибуткового податку, яка дозволяє корпоративний податок не тільки з федерального податку, але також з податком штату. Середня регіональна ставка корпоративного податку в Сполучених Штатах в даний час складає 6%. Найвищий показник у штаті Айова (12%).

Ставка прибуткового податку на Алясці, в Іллінойсі, Міннесоті, Нью-Джерсі і Пенсильванії також досить висока (більше 9%). Ставка прибуткового

податку в Північній Кароліні менш обтяжлива (2,5%). У шести штатах немає регіональних прибуткових податків (включаючи Вашингтон, Південну Дакоту, Техас, Неваду, Огайо і Вайомінг).[42].

Таблиця 1.3 – Шкала ставок податку на прибуток підприємств в США [40]

| № з/п | Прибуток, дол. США    | Ставка, % |         |
|-------|-----------------------|-----------|---------|
|       |                       | 2016 р.   | 2018 р. |
| 1     | 2                     | 3         | 4       |
| 1     | 0-50000               | 15        | 21      |
| 2     | 50 001-75 000         | 25        |         |
| 3     | 75 001-100 000        | 34        |         |
| 4     | 100 001-335 000       | 39        |         |
| 5     | 335 001-10 000 000    | 34        |         |
| 6     | 10 000 001-15 000 000 | 35        |         |
| 7     | 15 00 001-18 333 333  | 38        |         |
| 8     | понад 18 333 333      | 35        |         |

Зниження номінальної ставки прибуткового податку зробило позитивний вплив на конкурентоспроможність податкової системи США. Сполучені Штати раніше були одними з найвищих в цьому відношенні серед всіх країн-членів ОЕСР. За даними Податкового фонду, середньозважена номінальна загальна ставка доходу (ставка, яка враховує федеральний і регіональний прибутковий податок) в 2017 році склала 38,9%, що майже на 15 процентних пунктів вище середнього. згідно ОЕСР. У 2018 році середньозважена загальна ставка податку стала обумовлена зниженням ставки федерального прибуткового податку з 35% до 21%. середньозважена сукупна ставка податку в США знизилася до 25,7%, що в середньому в країнах ОЕСР і навіть значно відстає від таких країн, як Франція (34,4%), Бельгія (34%) і Німеччина (30,2%) [44].

Наступним за величиною ВВП в світі є Китай. У Китаї ставка корпоративного податку складає 25%. Проте, існують також більш низькі податкові ставки для певних галузей / секторів:

– Для малих підприємств ставка податку на прибуток буде знижена до 10%, якщо річний оподатковуваний дохід становить менше 300 000 юанів, вони страждають від стихійних лих і надають соціально значущі послуги (послуги з працевлаштування).

– Для високотехнологічних компаній з переробки відходів і компаній з виробництва інтегральних мікросхем із загальним обсягом інвестицій понад 8 млрд. Юанів ставка була знижена до 15% [37]

Досвід Словаччини цікавий для вітчизняної практики. Словаччина – країна зі слабкою економікою (дефіцит платіжного балансу 9%, дефіцит державного бюджету 6%) і корупцією (компанії були в основному приватизовані в інтересах державних підприємців). Однак своєчасні і ефективні реформи вивели економіку країни з кризи, і сьогодні Словаччина є досить розвиненою країною зі стабільною економікою. В результаті податкової реформи ставка податку на прибуток склала 22% незалежно від доходу до 2016 року і 21% в 2017-2018 роках. Зокрема, сума неоподаткованого доходу була збільшена в 2,5 рази, що призвело до зниження ефективної ставки податку для найбільш вразливих і збереженню її прогресивної: найбільш вразливі нічого не платять, багаті платять 21% [13].

Канада має позитивний досвід застосування регулятивного потенціалу прибуткового податку. У цій країні ставка корпоративного податку становить 26,5% і включає в себе федеральний податок - 15% і державний податок - 11,5% [37]. У Канаді широко практикуються різні переваги. Податковий кредит застосовується, наприклад, до компаній в аерокосмічній, фармацевтичній, комп'ютерній і телекомунікаційній галузях. Це стимулює іноземні інвестиції, стимулює розвиток науково-технічного прогресу та економічного розвитку в цілому.

Ще однією особливістю корпоративного податку за кордоном є сплата мінімального корпоративного податку. В Австрії, наприклад, обов'язково платити корпоративний податок незалежно від результатів роботи платника:

для компаній з обмеженою відповідальністю - 437,5 євро, акціонерних корпорацій - 875 євро за кожен попередній квартал або 1750 або 3500 євро на рік. Для стартапів мінімальний корпоративний прибутковий податок за перший рік роботи знижується до 273 євро за квартал або 1092 євро на рік. Якщо компанія отримує збиток, платіж переноситься на прибуток.

Альтернативний мінімальний податок (АМР) введено в Сполучених Штатах для запобігання недооцінки платниками податків з високим доходом своїх податкових зобов'язань шляхом неправильного використання пільг, знижок і кредитів, що є узаконеним ухиленням від сплати податків. Якщо АМР, нарахований на дохід, перевищує суму звичайних податкових зобов'язань, платник податків повинен сплатити альтернативний податок в розмірі 20%. Альтернативний мінімальний податок використовується в якості примусу для тих, хто має право на численні посібники, щоб щось платити.

Ще один інструмент, який використовується для регулювання корпоративної діяльності, який активно використовується в Великобританії, Франції, США, Канаді та ряді інших країн, - це інвестиційний податковий кредит (ІПК). ІРС - це відстрочка виплати прибуткового податку, яка надається компанії на період часу для збільшення її фінансових ресурсів для реалізації інноваційних програм, з наступною компенсацією відстрочених сум у вигляді додаткових податкових надходжень у зв'язку із загальним зростанням прибутку інноваційних програм [10]. Тому в Великобританії компаніям дозволено використовувати приблизно 10% корпоративного прибуткового податку на інвестиції відповідно до законодавства. В Італії МПК широко використовується для сприяння розвитку південних регіонів. У Франції він використовується для стимулювання створення нових підприємств, в тому числі прискорення розвитку економічно відсталих регіонів. Крім того, у Франції компанії, що виробляють нафту, природний газ і тверді матеріали, мають право на знижку з зобов'язанням реінвестувати кошти, отримані в тому ж секторі, на 2 роки (нафта і газ) або 5 років (тверді корисні копалини).

Ця схема розгортання ІРС має свої переваги і недоліки, а також певні обмеження додатків. Перевага полягає в наданні значних переваг для інноваційно активних підприємств, недоліком є відсутність чіткого рішення проблеми вибору рівня витрат, який визначає збільшення витрат на інновації та, отже, складність адміністрування прибуткового податку. Відсутність гарантій з боку компаній, що вивільнені кошти будуть використані за призначенням - для розвитку інновацій. Обмеження в застосуванні полягає в тому, що бізнес-одиниця може, а може і не мати можливості чи не хотіти збільшувати витрати на інновації через скорочення бізнесу в країні, і стимули для такого типу МПК можуть бути вичерпані.

Нова версія Податкового кодексу США та інших податкових норм включає великий перелік обмежень щодо обмеження витрат, які зменшують податкову базу. Це особливо вірно для амортизації на дорогих автомобілях; вартість оренди основних засобів; Грошові збори на основі конкретного списку справ; Розваги, корпоративний відпочинок та інші соціальні заходи, членські внески в бізнес-клубах, поїздки співробітників (на роботу), грошові подарунки і інше нематеріальне особисте майно; яке кваліфікується як дохід працівника; Штрафи та пені за порушення закону; некомерційна підтримка юридичних і фізичних осіб, фондів; сума збитків від кредитів, участі, сумнівних боргів.

Податкові закони Республіки Корея, Китаю, Швеції, Норвегії, Фінляндії, Японії та інших країн також встановлюють ліміти витрат, тим самим розширюючи базу корпоративного податку.

У той же час слід зазначити, що на додаток до обмежених відрахуванням на певні витрати - для стимулювання інновацій в приватному секторі, формування національних інноваційних систем і підвищення продуктивності національних економік - в багатьох країнах збільшилися відрахування на дослідження і розробки, а також відповідне скорочення корпоративної податкової бази компаній, які здійснюють інноваційні проекти.

Узагальнення підходів до оподаткування прибутку корпорацій в різних країнах показує, що при визначенні податкової бази широко поширені різні обмеження по складу і суми витрат, встановлені в системі бухгалтерського обліку. Такі обмеження покликані забезпечити основу для збору прибуткових податків, які запобігають зловживанням і краще враховують платоспроможність суб'єктів господарювання.

В Україні ставка податку на прибуток підприємств також знизилася з 25% в 2003 році до 18%. Однак, на відміну від більшості країн ЄС, це супроводжувалося зниженням доходів домашніх господарств на 5% ВВП в 2003 році. Зараз до 2% - 2,5%.

Таким чином, в Україні існують значні проблеми з прибутковим податком, хоча податкова ставка є низькою порівняно з іншими країнами, але механізм корпоративного оподаткування недосконалий і не зовсім відповідає рівню компанії.

## РОЗДІЛ 2

### АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

#### 2.1 Аналіз надходжень від податку на прибуток в Україні

Податкові надходження відображаються як загальнодержавні і місцеві податки і збори, які займають провідне місце серед методів мобілізації бюджетних ресурсів та інструментів державного регулювання економіки.

Важливим джерелом доходу для держави був корпоративний податок протягом багатьох років, на який припадало понад 20-25% податкових надходжень українського домогосподарства в 2003-2008 роках в порівнянні з менш ніж 10% в останні роки.

Динаміка надходжень корпоративного податку в останні роки показує, що значення цього податку поступово зменшується в міру формування дохідної частини державного бюджету.

У багатьох країнах світу, таких як Україна, поліпшення корпоративної податкової політики стало важливою частиною податкової реформи. Необхідність такої реформи обумовлена, зокрема, необхідністю знизити ризик мінімізації оподаткування та підвищити прозорість корпоративних доходів і витрат. Міжнародний досвід показує, що, користуючись податковими пільгами та іншими видами державної допомоги у вашій країні, коли ви реєструєте свої підрозділи в інших країнах, ви можете відкликати приносять дохід активи, а також знизити ефективні ставки корпоративного податку.

Подивіться на таблицю 2.1, щоб визначити розташування прибуткових податків в загальній сумі доходів консолідованого та державного бюджетів, включаючи податкові надходження.



Таблиця 2.1 – Надходження доходно-прибуткових податків у Зведеному та Державному бюджеті за 2014-2018 рр.

[8]

| Показники                                 | 2014            |             |                  |             | 2015            |             |                  |             | 2016            |             |                  |             | 2017            |             |                  |             | 2018            |             |                  |             |
|---|-----------------|-------------|------------------|-------------|-----------------|-------------|------------------|-------------|-----------------|-------------|------------------|-------------|-----------------|-------------|------------------|-------------|-----------------|-------------|------------------|-------------|
|   | Зведений бюджет |             | Державний бюджет |             | Зведений бюджет |             | Державний бюджет |             | Зведений бюджет |             | Державний бюджет |             | Зведений бюджет |             | Державний бюджет |             | Зведений бюджет |             | Державний бюджет |             |
|   | сума, млрд грн  | частка %    | сума, млрд грн   | частка %    | сума, млрд грн  | частка %    | сума, млрд грн   | частка %    | сума, млрд грн  | частка %    | сума, млрд грн   | частка %    | сума, млрд грн  | частка %    | сума, млрд грн   | частка %    | сума, млрд грн  | частка %    | сума, млрд грн   | частка %    |
| Податкові надходження, всього             | 367,5           | 100,0       | 280,2            | 100,0       | 507,6           | 100,0       | 408,4            | 100,0       | 650,8           | 100,0       | 503,9            | 100,0       | 828,2           | 100,0       | 627,2            | 100,0       | 986,3           | 100,0       | 753,8            | 100,0       |
| з них:                                    |                 |             |                  |             |                 |             |                  |             |                 |             |                  |             |                 |             |                  |             |                 |             |                  |             |
| - податок та збір на доходи фізичних осіб | 75,2            | 20,5        | 7,6              | 2,7         | 100,0           | 19,7        | 45,1             | 11,0        | 138,8           | 21,3        | 59,8             | 11,9        | 185,7           | 22,4        | 75,0             | 12,0        | 229,9           | 23,3        | 91,7             | 12,2        |
| - податок на прибуток                     | 40,2            | 10,9        | 39,9             | 14,2        | 39,1            | 7,7         | 34,8             | 8,5         | 60,2            | 9,3         | 54,3             | 10,8        | 73,4            | 8,9         | 66,9             | 10,7        | 106,2           | 10,8        | 96,9             | 12,9        |
| - єдиний податок                          | 7,4             | 2,0         | 0                | 0,0         | 11,0            | 2,2         | 0                | 0,0         | 17,2            | 2,6         | 0                | 0,0         | 24,1            | 2,9         | 0,7              | 0,1         | 29,6            | 3,0         | 0,0              | 0,0         |
| <b>Всього доходно-прибуткові податки</b>  | <b>122,8</b>    | <b>33,4</b> | <b>47,5</b>      | <b>17,0</b> | <b>150,1</b>    | <b>29,6</b> | <b>79,9</b>      | <b>19,6</b> | <b>216,2</b>    | <b>33,2</b> | <b>114,1</b>     | <b>22,6</b> | <b>283,2</b>    | <b>34,2</b> | <b>142,6</b>     | <b>22,7</b> | <b>365,7</b>    | <b>37,1</b> | <b>188,6</b>     | <b>25,0</b> |

Згідно з розрахунками, загальний дохід з консолідованого бюджету України в 2018 році зріс в 2,6 рази в порівнянні з 2014 роком і на 16,5% в порівнянні з 2017 роком.

У зведений бюджет надійшли податкові надходження в розмірі 986,3 млрд грн, що на 158,1 млрд грн або на 19% більше, ніж в попередньому році, в тому числі до державного бюджету - 753,8 млрд грн, або 126,6 млрд грн. (Або на 20%) більше за відповідний показник за 2017 рік.

Що стосується базових платежів до бюджету групи в 2018 році, то збільшення до 2014 року обумовлено прибутковим податком - на 201% (+ 151,4 млрд грн), прибутковим податком - на 164,2% (+ 66 млрд грн) і єдиний податок - на 300% (+ 22,2 млрд грн).

Найбільше зростання податків по групах доходів в 2014-2018 роках був досягнутий за рахунок єдиного податку - в чотири рази, при цьому податок на прибуток і податок на прибуток зросли в 3,1 рази, а податок на прибуток збільшився в 2,6 рази.

У розрізі податкових надходжень сума прибуткових і податкових податків за аналізований період збільшилася в три рази в порівнянні з 2017 роком - майже на 30% (рис.2.1).



Рисунок 2.1 – Частка доходно-прибуткових податків у податкових надходженнях Зведеного бюджету України, % [8]

Як видно з рис. 2.1, більше третини всіх податкових надходжень припадає на частку прибуткових податків в бюджеті групи України (37,1%) і чверті державного бюджету (25%). Крім того, за останні 5 років фіскальна ефективність прибуткових податків значно зросла як в консолідованому, так і в державному бюджетах України.

Частка прибуткового податку і збору податкових надходжень в консолідованому бюджеті України в два рази перевищує частку корпоративного податку (23,3% проти 10,8%) і майже у вісім разів перевищує єдиний податок. Будучи важливою частиною податкової системи України, прибутковий податок виконує найбільше податкове функцію (23,3% податкових надходжень до бюджету групи).

В Україні, однак, в даний час існує низький ступінь залежності від суми податку на доходи. Таким чином, базова ставка податку становить 18% і 9% для спеціального доходу (включаючи дивіденди).

Для оцінки ефективності податку на прибуток розраховуємо частку податків у ВВП і в консолідованому доході домогосподарства (рис.2.2).



Рисунок 2.2 – Частка доходно-прибуткових податків у податкових надходженнях Державного бюджету України, % [8]

Як видно, частка всіх податків групи доходів в зазначених показниках збільшилася за аналізований період. Результати цих даних показують, що зростання доходів з податку на прибуток в бюджеті групи і його частка показують збільшення (за винятком 2015 року, коли сума доходів з податку на прибуток зменшилася в порівнянні з 2014 роком і, таким чином, частка ВВП і доходів домогосподарств зменшується ). Зі зростанням доходів від прибуткового податку та єдиного податку ми бачимо аналогічну тенденцію збільшення їх частки в якості доходу. Зведений бюджет, у ВВП. Розподіл прибуткового податку за 2018 рік виглядає наступним чином: 39,9% прибуткового податку до державного бюджету та 60,1% - до місцевого; 91,2% прибуткового податку до державного бюджету і 8,8% - до місцевого; Індивідуальний податок - 100% з місцевих домогосподарств.

Якщо ми подивимося на структуру прибуткових податків в Україні, то побачимо, що сьогодні вона відзначає переважання прибуткових податків (62,7% від усіх прибуткових податків), в той час як прибутковий податок становить 29%, а єдиний податок - тільки 8.1% .

Велика частина доходів від прибуткового податку надходить від приватних компаній і дуже мало від банків і страхових компаній. Такі зміни пов'язані з кризою в країні, нестабільністю валюти і оподаткуванням. Деякі компанії закрилися, в той час як інші обходять податки, недооцінюючи прибуток або знаходячи лазівки. Слід зазначити, що з 2015 року надходження прибуткового податку до державного бюджету України мають тенденцію до зниження, використовуючи механізм сплати податків до сплати податків, який визначає рівень податкових зобов'язань на основі результатів попередніх років. Сплата податків домашнім господарствам була скорочена компаніями у всіх секторах, крім держави. У порівнянні з 2017 роком скорочення обсягу в 2018 році склало 16,3%

Податкові надходження від підприємств державного сектора показали позитивну динаміку і незначне зростання, а саме на 0,1 млрд. Грн. Або 3,2%. В результаті прибутковий податок посів третє місце в доходах

домогосподарств у 2018 році, поступившись місцем прибуткового податку з фізичних осіб (ПДФО) і податку на додану вартість (ПДВ).

Щоб краще зрозуміти роль корпоративного податку, необхідно проаналізувати, яке місце він займає в структурі групового бюджету України, ВВП і податкових надходжень (рис. 2.3).

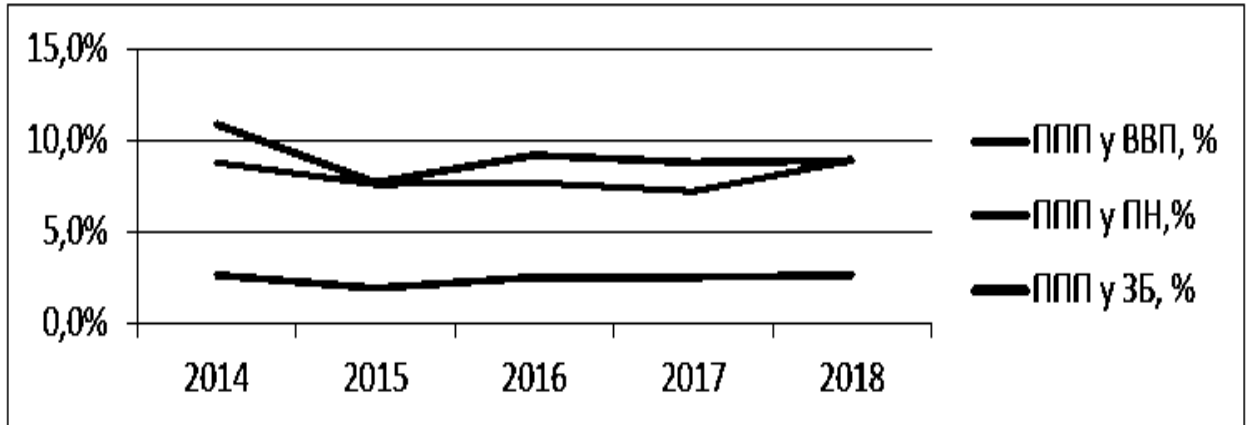


Рисунок 2.3 – Динаміка питомої ваги податку на прибуток підприємств у структурі Зведеного бюджету, податкових надходженнях та ВВП України протягом 2014-2018 рр.[8]

Щоб краще зрозуміти роль корпоративного податку, необхідно проаналізувати, яке місце він займає в структурі групового бюджету України, ВВП і податкових надходжень (рис. 2.3).

У 2013-2017 рр. Його частка у ВВП значно знизилася з 3,75% до 2,46% у зв'язку з поступовим зниженням податкової ставки і кризою у вітчизняній економіці. З 2013 року змінився порядок сплати прибуткового податку компаніями з річним доходом понад 20,0 млн. Грн., А саме введена щомісячна передплата з прибуткового податку. В рамках річної податкової декларації платник податків подав розрахунок щомісячних передоплат, які повинні бути проведені протягом наступних 12 місяців.

Введення передоплати і несприятливий розвиток економіки в період 2013-2015 років призвели до того, що платники податків здійснюють передплату на основі фінансових результатів попереднього року і поточного

року, після того як фінансові результати виявилися ще гіршими, ніж в попередньому, що призвело до швидкого збільшення Накопичення призвело до переоплат. В результаті сума переоплати з корпоративного податку до консолідованого бюджету збільшилася майже вдвічі, або на 14,2 млрд грн з 15,1 млрд грн. станом на 1 січня 2013 року до 29,3 млрд грн. станом на 1 квітня 2016 року (у березні 2016 року платники зробили річні декларації за 2015 рік, в яких вони вносили щомісячні авансові платежі) Зростання доходу від цього податку обумовлений: непомітною основою для порівняння, оскільки в грудні 2016 року було встановлено додатковий строк для сплати податку за підсумками одинадцяти місяців 2016 року і в лютому 2017 року для компаній з доходом більше 20 0 млн грн існувало. сплачений податок тільки за грудень 2016 року

Для кращого аналізу частка податку на прибуток порівнюється з деякими іншими податками (рис.2.4)

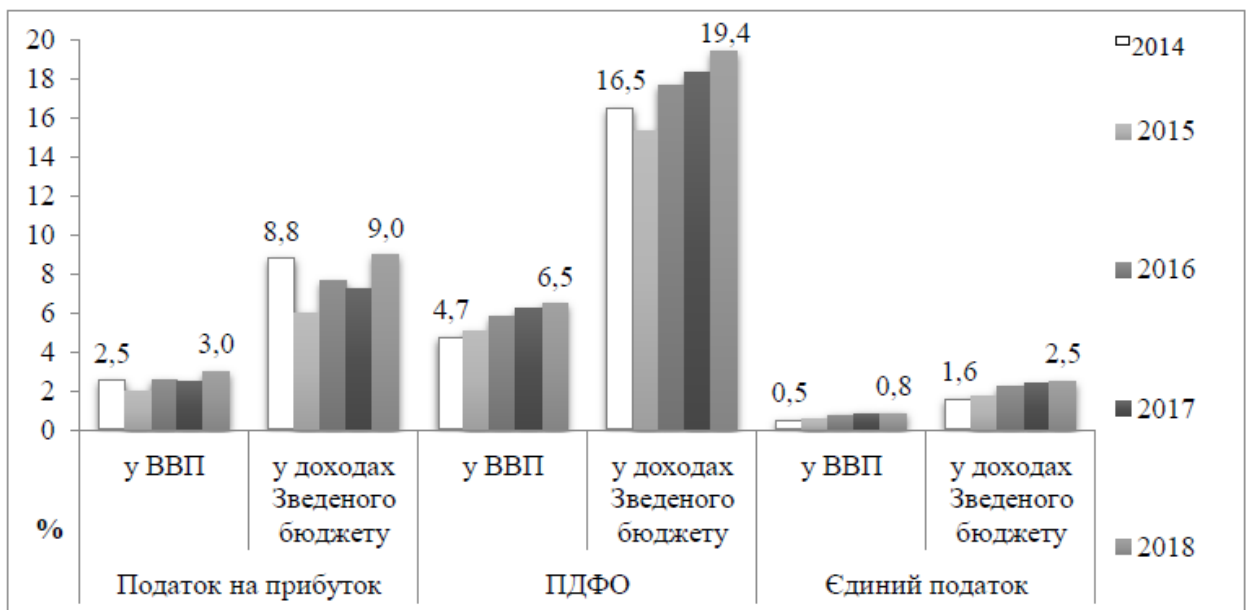


Рисунок 2.4 – Частка доходно-прибуткових податків у ВВП та доходах Зведеного бюджету України за 2014-2018 рр., % [8]

На додаток до ПДВ, прибуткового податку і акцизного податку, податок на прибуток підприємств є одним з чотирьох найважливіших податків, що генерують домашні господарства. І хоча частка ВВП і доходів в

консолідованому бюджеті кілька коливалася в останні роки, в останні роки намітилася тенденція до зниження. Частка податку на прибуток в доходах консолідованого бюджету України знизилася в 2015 році в порівнянні з 2014 роком з 8,8% до 7,6%. Також було зниження в 2016-2017 рр. Зниження податкової складової пов'язано з рядом несприятливих факторів:

- Невелике зростання реального ВВП
- скорочення промислового виробництва;
- негативне торговельним сальдо;
- залежністю країни від імпорту енергоносіїв;
- існування тіньової економіки.
- У 2018 році частка податку на прибуток в бюджеті групи зросла до 8,9%.

На додаток до своєї великої податкової значущості, корпоративний податок пропонує безліч варіантів регулювання і розвитку підприємницької діяльності. Цей ефект може бути досягнутий як шляхом диференціації податкових ставок для різних видів діяльності, так і шляхом надання переваг у виробництві пріоритетних товарів. У нашій країні можливість використання прибуткового податку як регулюючого чинника дещо обмежена його високою вартістю для домашніх господарств, тому застосовується єдина ставка корпоративного податку.

Податок на прибуток підприємств регулює виробничо-господарську діяльність, збільшує капітал компаній і сприяє прискоренню їх інноваційного та інвестиційного розвитку. Однак покладені на нього завдання не були повністю виконані, тому в останні роки в нашій країні корпоративний податок займає четверте місце за доходами з державного бюджету і поступається ПДВ, прибуткового податку і акцизного податку [7, с. 179].

Однак в останні роки дослідження показало стійку тенденцію до збільшення податкового вартості корпоративного податку на 39,1 млрд. Грн. в 2015 році до 106,2 млрд грн. в 2018 р, що свідчить про збільшення його частки

у ВВП країни з 2,0% до 3,0% за відповідний період (рис.2.5). Це пов'язано з відновленням економічного зростання в країні в 2016-2018 роках.

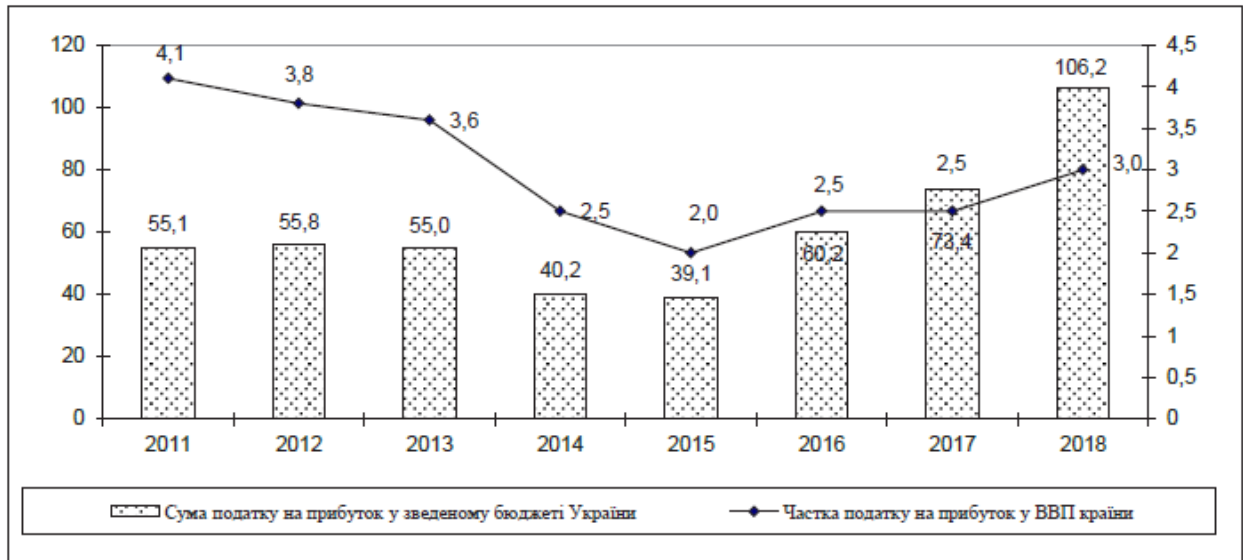


Рисунок 2.5 – Бюджетні надходження податку на прибуток підприємств та його частка у ВВП країни [8]

У попередні роки (2011-2015 рр.) Доходи від податку на прибуток підприємств значно знизилися з 4,1% до 2,0% в порівнянні з ВВП країни, що було пов'язано з поступовим зниженням податкової ставки (з 23% в 2011 р до 18 %). ,% В 2014 р) і виникнення економічної кризи в Україні в 2014-2015 рр., Що вплинуло на погіршення фінансового становища підприємств.

## 2.2 Аналіз надходжень від податку на прибуток у світі

У країнах з високим економічним розвитком, особливо в Німеччині, Франції, Великобританії, Нідерландах та Італії, частка прибуткового податку в ВВП в 2-3 рази вище, ніж частка корпоративного податку. Країни, які пізніше приєдналися до Європейського союзу і мають трохи нижчий рівень економічного розвитку, такі як Польща, Чеська Республіка, Словаччина і



Литва, також демонструють тенденцію до збільшення ролі податку на прибуток у порівнянні з податком на прибуток, хоча Частка відповідних податків у ВВП (особливо оподаткування індивідуальних доходів) цих країн трохи нижче (рис. 2.6).

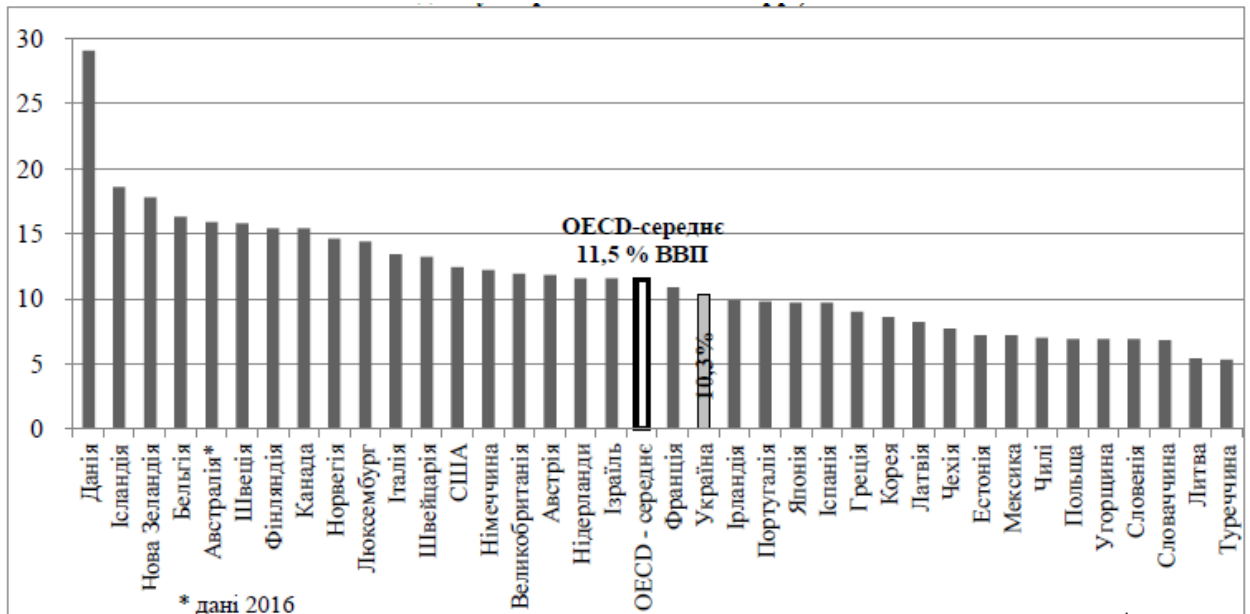


Рисунок 2.6 – Частка податків на доходи, прибуток та приріст капіталу країн OECD та України у 2017 р., % до ВВП [39]

Ці дані показують, що найвищі доходи від прибуткового податку зафіксовані в Данії (29,1% ВВП), Ісландії (18,6%) і Нової Зеландії (17,8%). Найнижчі - відповідно в Туреччині (5,3%), Литві (5,4%) та Словаччині (6,8%). Прибуткові податки в Україні складають 10,3% ВВП у порівнянні з 11,5% від середнього показника по ОЕСР.

Якщо ми проаналізуємо частку прибуткових і податкових податків в країнах ОЕСР в сумі податкових надходжень в домашньому господарстві (рис. 2.7), ми побачимо, що їх частка в середньому становить 34%. Податкові системи в Данії, Австралії та Нової Зеландії більш ніж на 50% залежать від прибуткового податку. Ці податки переважають в середньому 36 промислово розвинених країн в 15 країнах.

З порівняльного аналізу [33, стр. 107] було доведено, що частка корпоративного податку в ЄС трохи нижче в порівнянні з Україною. Це

свідчить про більш значне перенесення податкового тягаря з підприємств на фізичних осіб в промислово розвинених країнах у порівнянні з Україною, що є позитивною передумовою для розвитку бізнесу. Серед промислово розвинених країн Угорщина (максимальна гранична ставка податку - 15%), Великобританія (19%), Туреччина та Естонія (20%), Латвія (23%) та Словаччина (25%) мають найнижчі корпоративні податки.

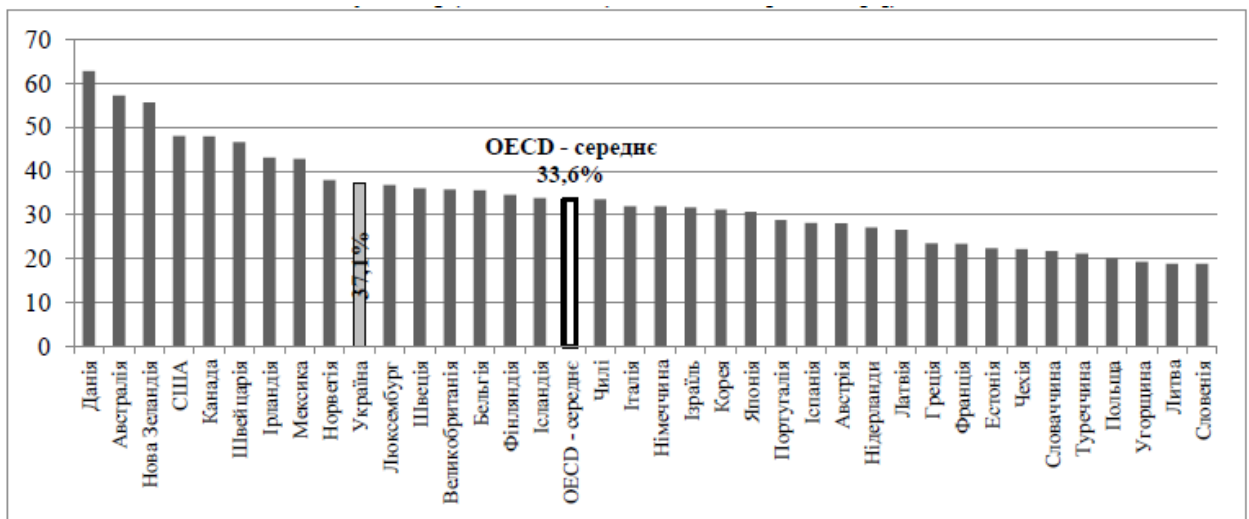


Рисунок 2.7 – Частка податків на доходи, прибуток та приріст капіталу країн OECD у 2016 р., % до податкових надходжень [39]

Японія займає перше місце з корпоративного податку (комбінована ставка корпоративного податку, яка об'єднує місцеві та місцеві податки, в 2017 році склала 55,95%); на другому місці Австрія і Бельгія з максимальною ставкою податку 55%, потім Нідерланди з 52%. Високі ставки корпоративного податку в деяких країнах обумовлені відсутністю ПДВ, наприклад в США, або нижче, ніж в інших промислово розвинених країнах (в Канаді - 5% і в Японії - 8%).

Зниження номінальної ставки прибуткового податку зробило негативний вплив на податкові надходження до федерального бюджету США. У 2018 року номінальний дохід з податку на прибуток знизився на 92 мільярди доларів з 2017 року, майже на 30% більше, ніж в 2017 році. Це, в свою чергу,

призвело до зниження ролі цього податку в поповненні бюджету: частка податку на прибуток знизився на 3 процентних пункти (з 9% в 2017 році до 6% в 2018 році). За прогнозами експертів з Податкового фонду, федеральний бюджет США на період 2018-2027 рр., Як правило, отримає близько 1,1 млрд. Дол. США через зниження корпоративного податку. [44]

У той же час експерти прогнозують, що реформа корпоративного податку значно підвищить привабливість економіки штату для інвестицій і, таким чином, буде сприяти розширенню податкової бази, компенсуючи тим самим втрати федерального бюджету за рахунок зниження податкових ставок [45]. Це особливо очевидно в позитивному досвіді європейських країн, в яких номінальні ставки прибуткового податку були значно знижені в 2008 році, що торкнулося практично всі держави-члени ЄС. Наприклад, в Болгарії ставка податку впала на 30 процентних пунктів в період з 1995 по 2008 рік, а в Данії та Ірландії - на 27 процентних пунктів.

В середньому номінальна ставка податку на прибуток в ЄС в 2008 році становила 23,6%, що майже на 12 процентних пунктів нижче, ніж в 1995 році. Хоча рівень доходів від податку на прибуток в Данії знизився в 2008-2009 роках, він склав 1,9% ВВП понад 3,1% ВВП в 2006 році), неухильно зростав в наступні роки і досяг, наприклад, 2,6% ВВП в 2012 році. Аналогічна ситуація спостерігалася в Ірландії (таблиця 2.8)

Таблиця 2.8 – Надходження податку на прибуток підприємств в Данії та Ірландії в 2006-2013 рр., % ВВП [20]

| № з/п |          | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 |
|-------|----------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1     | Данія    | 3,68 | 3,14 | 2,55 | 1,90 | 2,25 | 2,17 | 2,60 | 2,74 |
| 2     | Ірландія | 3,62 | 3,24 | 2,70 | 2,29 | 2,35 | 2,19 | 2,26 | 2,38 |

Тому очевидно, що високий податковий тиск на доходи підприємств стримує іноземні інвестиції, і тому керівництво США прийняло ефективні заходи для підвищення конкурентоспроможності своєї податкової системи,

включаючи, зокрема, введення пропорційного корпоративного податку і значне зниження номінальної номінальної ставки податку. Податок на ОЕСР середній. Така гармонізація податкових умов, тобто зближення їх з умовами в інших країнах-членах ОЕСР, є позитивним кроком до нейтралізації впливу податків на рішення інвесторів щодо розподілу капіталу і усунення асиметрії інформації між Сполученими Штатами та іншими країнами.

Спрощені податкові системи для малого бізнесу, аналогічні єдиному податку в Україні, не застосовуються в ЄС. Замість цього поширені інші податкові пільги для державної підтримки цього виду бізнесу: спрощена система обліку і звітності; Нижчі ставки прибуткового податку; Введення спеціальних податкових правил. ПДВ і застосування диференційованих ставок; Стимулювання інвестицій в основний капітал; Надання податкових канікул для стартапів; Стимулювання витрат на дослідження і розробки; використання податків на розрахунковий дохід і мінімальних податків (особливо у Великобританії, Франції, Швейцарії та США) [2, с. 152; 9, с. 266].

Досвід промислово розвинених країн показує, що регулююча функція в основному покладається на корпоративний податок, тоді як податкова функція виконується за рахунок податку на прибуток. Оподаткування доходів в Україні необхідно поліпшити, особливо з урахуванням наміри інтегруватися в європейський економічний простір [32, с. 288].

## РОЗДІЛ 3

### УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК В УКРАЇНІ

#### 3.1 Проблеми оподаткування податком на прибуток в Україні

На даний момент процес визначення об'єкта оподаткування при справлянні податку на прибуток, визначений законодавством України, досить складний, і правові норми можуть мати різні тлумачення. Для представника державних податкових органів закон фактично створює можливості для вирішення проблеми прибуткового податку на свій розсуд. Крім того, податкова організація може привести до того, що окремі платники податків не будуть обкладатися податком шляхом передачі тягаря прибуткового податку іншим платникам податків, що пов'язано з тим, що значну частину їх доходів забезпечують 0,4% всіх платників податків прибуткового податку [31].

В даний час існує багато недоліків в методі розрахунку і сплати прибуткового податку, а саме: невідповідність в правилах про тип податку призводять до подвійним або потрійним податкових платежах без можливості переплати податку; Невизначеність правил призводить до значного кількісного тлумачення податкових норм деяких правил для їх однакового застосування і виникнення податкових спорів. Нестабільність корпоративного податкового законодавства є наслідком невизначеності правил з самого початку. Непорозуміння з механізмом обчислення і сплати авансових платежів, складна процедура розподілу податків по філіям, вимоги до нескінченної пачці первинних документів стають основою для податкового спору і податкових положень; Складність адміністрування прибуткового податку, зокрема через невідповідність форми декларації про прибутковий податок з положеннями Податкового кодексу України, стає підставою для податкового спору [18].

Незважаючи на численні зміни в прибутковий податок, варто відзначити, що податок на прибуток в нашій країні став ефективним механізмом фіскального тиску на своїх сумлінних платників (рис.3.1).

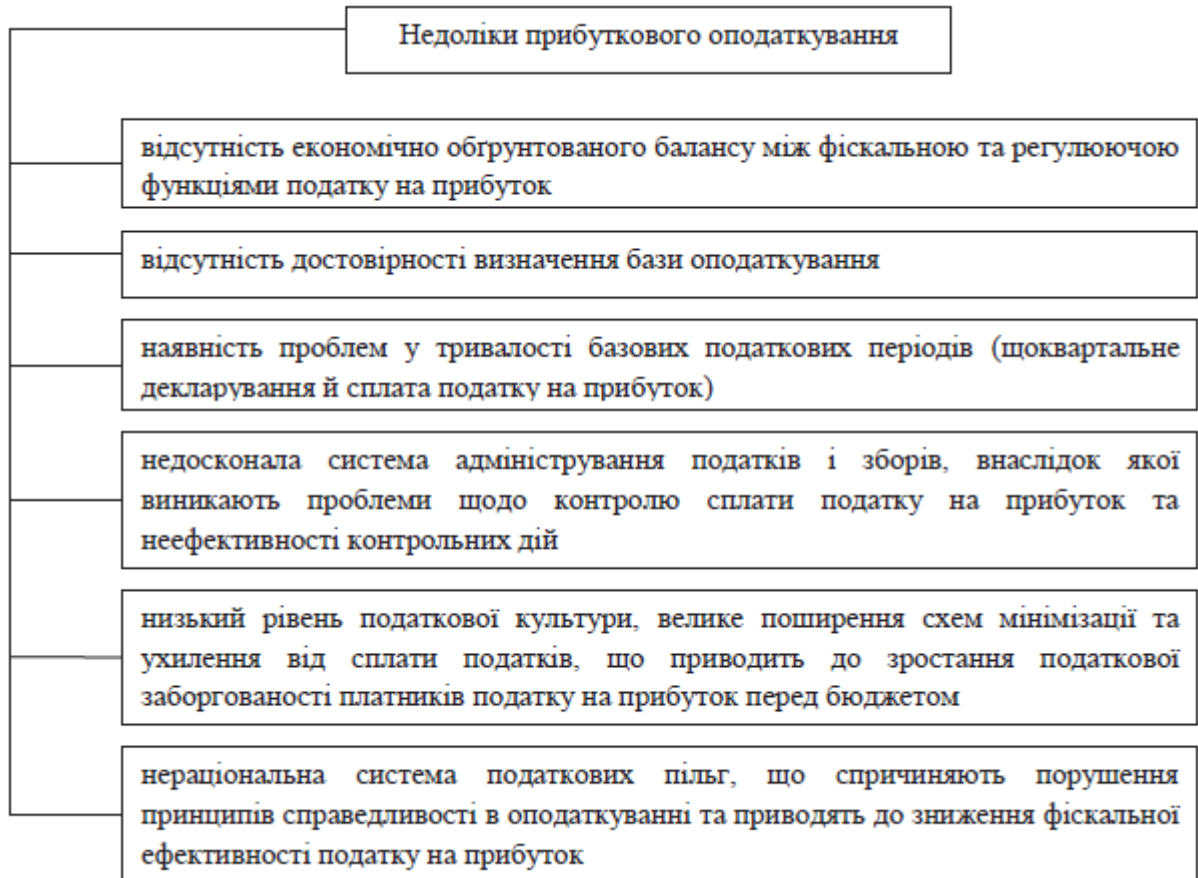


Рисунок 3.1 – Основні недоліки оподаткування прибутку підприємств  
[4, с. 633; 5, с. 646–647]

Основні недоліки прибуткового податку спотворюють характер прибуткового податку, оскільки «його вже не можна розглядати як «справедливий» (один з принципів оподаткування, закріплений в Податковому кодексі України)» [5, с. 647], що знижує податкову ефективність.

Питання про гармонізацію податку на прибуток і виведеного капіталу, який був спірним після прийняття відповідного законопроекту, повинен розглядатися окремо. Така реорганізація податкової системи може послужити стимулом для активізації інвестицій в економіку компанії. Ясно, що заміна прибуткового податку на оподаткування вилученого капіталу гарантовано

скоротить податкові надходження держави і зробить Україну юрисдикцією з низькими податками.

Однак зараз значне скорочення державних доходів вимагає пошуку відповідних механізмів компенсації, які необхідні в цій ситуації, щоб не змістити акцент податкової системи з прибуткового податку на податок на споживання.

Основними проблемами податкової системи в програмі економічних реформ є:

- неефективна і надмірно витратна для системи управління податками і зборами держави і бізнесу, яка не в змозі повністю заповнити державний бюджет і скоротити частку неформальної економіки при збереженні балансу прав між податковими органами і платниками податків;
- значний час і гроші, необхідні для компаній, щоб налаштувати податковий облік і платити податки;
- Нестабільність і непередбачуваність податкової системи, що призводить до високих податкових ризиків для компаній і обмежує можливості середньострокового і довгострокового планування;
- високий рівень ухилення від податків і нерівне податковий тягар для компаній різних розмірів і в певних секторах економіки;
- Нездатність виконати функцію усунення соціальної нерівності через податкову систему [19].

Нещодавно в Україні було обговорено питання про заміну корпоративного податку податком на вилучений капітал [15, с.108].

За даними Всесвітнього економічного форуму, найбільш важливими факторами, що впливають на конкурентоспроможність економіки в Україні, є не податкові ставки, а корупція, економічна нестабільність, інфляція та неефективна державна бюрократія.

На думку У. Танзи і Х. Цзи, створення ефективної та справедливої податкової системи для країн, які хочуть інтегруватися в світову економіку, має забезпечити зростання доходів без надмірного державного боргу, і сама ця система не повинна істотно відрізнятися від податкових систем інших країн [41].

Ставка податку на прибуток в Україні близька до ставки податку інших країн, які також знаходяться на стадії свого розвитку. Було б розумно розглянути можливість зниження ставки прибуткового податку в Україні як мінімум до 15%, так як це може привести до розвитку бізнесу і виходу з «тіні».

Міжнародний центр політичних досліджень підкреслює, що одним з факторів, що впливають на економіку нашої країни, є неефективне управління корпоративним податком, яке часто є додатковим тягарем для платників податків і веде до заходів обходу, включаючи корупцію.

У платників склалось враження, що сплачені гроші витрачаються державою несправедливо і неефективно, що провокує можливість ухилення від сплати податків. Крім того, проблемою в Україні було неповне продовження податкових пільг у 2011 році, що призвело до додаткового корпоративному зловживання.

Іншою важливою причиною є відсутність ефективних механізмів покарання за недотримання податкового законодавства, що створює додаткові стимули для мінімізації і обходу прибуткового податку [16].

Тому основними проблемами є високі адміністративні та фінансові витрати, викликані податковими перевітками через недостатній контроль за виконанням законодавства. Неоднозначність стандартів, що призводить до значної кількості податкових декларацій; високий рівень тіньової економіки; недостатнє стимулювання інвестицій в бізнес і т. д.



### 3.2 Реформування податку на прибуток в Україні

Рішенням вищевказаних проблем є впровадження європейських податкових стандартів. Це робить процес податкового адміністрування більш простим і дешевим, що позитивно впливає на інвестиційний клімат не тільки з точки зору дотримання процедурних податкових вимог, але і з точки зору визначення фактичної суми податкових зобов'язань і часу, витраченого платниками податків [34].

Будь-які недоліки чинного податкового законодавства дозволяють сформувати деякі області для подальшого вдосконалення корпоративного податкового процесу, а саме:

- анулювання права платників податків на перенесення негативної вартості об'єкта оподаткування з корпоративного податку в наступний податковий період;
- звільнення від податків для частини прибутку компаній, які використовуються для фінансування інвестиційних і інноваційних проектів.

Вирішення проблемних питань прибуткового податку дозволить підвищити податкову дисципліну платників податків прибуткового податку, збільшити доходи домашніх господарств від цього виду податку, компенсувати податковий тягар платників податків, підвищити ефективність податкових пільг і поліпшити їх інвестиційну діяльність для реалізації концепції перетворення податку на прибуток в податок на капітал знятий в Україні.

Інше рішення - реформувати або створити альтернативний корпоративний податок. Складний і неповний механізм його адміністрування негативно позначається на сприятливому інвестиційному кліматі в країні. Альтернативою заміни може бути так званий податок на дивіденди, тобто

введення правила оподаткування для розподіленого доходу, який не є «заробленим», а оподатковується розподіленого доходу.

Ця модель пропонує наступні переваги:

- програми підтримки до ведення бізнесу та інвестування;
- Корпоративна фінансова звітність стає більш прозорою і привабливою для інвесторів і банків, оскільки фінансові результати компаній не слід недооцінювати.
- простота контролю податкових зобов'язань (операції, пов'язані з об'єктом оподаткування, важко приховати) [24].

Введення нового податку призведе до величезних бюджетних втрат в перші роки його роботи. Однак в країнах, де запроваджено податок на вилучення капіталу, ВВП збільшується в середньому на 1,5% на рік.

Зараз важливо знайти способи реформування прибуткового податку. Це може бути стабілізація податкової системи шляхом гармонізації податкового законодавства з бюджетним, цивільних та комерційних кодексами для забезпечення ефективності заходів контролю. Посилити заходи контролю за сплатою прибуткового податку; Зниження ставки податку на реінвестування прибутку; Створення стимулів для місцевої влади розвивати малий бізнес на своїй території; Посилення відповідальності платників податків за єдиний податок на розміщення працівників без належної реєстрації виробничих відносин.

Для підвищення податкового потенціалу прибуткового податку, забезпечення зростаючого розвитку бізнесу і стабільного доходу домашніх господарств необхідно наступне:

- застосувати принцип податкових пільг для потенційно ефективних інвестиційних проектів;
- Оптимізація системи показників щодо розвитку секторів економіки, що призведе до збільшення доходів або зниження витрат в майбутньому

- введення цільових пільг для компаній, що працюють в депресивних регіонах;
- створити сприятливі умови для малого бізнесу, які формують основу для соціально-економічного розвитку в ЄС;
- Компанії, які використовують ресурсозберігаючі та енергозберігаючі технології і т. Д, Пропонують свої переваги..

Незважаючи на триваючі реформи, податкова система України недосконала і має проблеми, які необхідно негайно вирішити. Збір податків в Україні досить високий і гальмує економічний розвиток. Важливим завданням є оптимізація податкового навантаження. Необхідно знайти баланс між тягарем і перевагами оподаткування, між примусом і усвідомленим рішенням про сплату податків і зборів, тобто для забезпечення балансу між потребами і можливостями держави і галузі, а також державними і приватними інтересами. , для цього необхідно зробити наступне:

- Зниження податкового навантаження на компанії шляхом поступового зниження податкових ставок і розширення їх податкової бази. Зростання доходів населення повинен відбуватися за рахунок збільшення кількості платників податків.
- удосконалювати систему податкового адміністрування податків і зборів, забезпечувати її прозорість;
- помірне зниження і пропорційність розподілу податкового навантаження між платниками податків в залежності від виду діяльності;
- вдосконалення систем податкового контролю, які не дозволяють платникам податків обходити податкові платежі;
- скорочення і ефективного використання податкових пільг, які дуже часто представляють інтереси груп інтересів. Скорочення загальної кількості податкових пільг і контролю допоможе побудувати справедливую податкову систему.

- створення умов для інтенсифікації інвестиційних та інноваційних процесів в пріоритетних секторах економіки. Збільшення інвестицій в господарську діяльність підприємств збільшує сферу їх діяльності та доходи господарюючих суб'єктів. Зростання доходів збільшить ВВП і знизить податкове навантаження.

Ці заходи допоможуть вивести значну частину економіки з тіні, скоротити кількість порушень податкового законодавства і активізувати підприємницьку діяльність, тобто створити сприятливі умови для економічного розвитку..

На підставі результатів дослідження зарубіжного корпоративного податкового досвіду ми вважаємо за доцільне запропонувати наступні заходи щодо реформування податкової системи в Україні:

- посилення заходів контролю за сплатою прибуткового податку;
- стимулювати місцеві органи влади розвивати малі підприємства на своїй території і встановлювати більш низькі ставки корпоративного податку для сектора малого бізнесу, оскільки це найбільш динамічний елемент приватного підприємництва, який грає важливу роль в зростанні інновацій, виробництва і зайнятості;
- Введення податкових пільг, таких як в Канаді та Китаї, для компаній, що належать до основних секторів економіки України: в агропромисловому комплексі, в машинобудівному комплексі, в обробній промисловості і т. Д, які залучають іноземні інвестиції, сприяють науково-технічному прогресу та економічному розвитку взагалі;
- Встановлення фіксованого мінімального корпоративного прибуткового податку, як в Австрії та США, незалежно від результатів діяльності і кількості послуг, що надаються компаніями, що підвищує ефективність оподаткування прибуткового податку;

- Введення інвестиційного податкового кредиту, який дозволяє компаніям інвестувати в нове виробництво, що створює нові робочі місця і економічне зростання..

Реалізація запропонованих заходів посилення фіскальної та регулюючої ролі податку на прибуток підприємств України сприятиме зміцненню та вдосконаленню чинної системи оподаткування, що дасть змогу зменшити податковий тиск на суб'єктів господарювання та приведе до підвищення індексу конкурентоспроможності нашої країни.

## ВИСНОВКИ

Дослідження дозволяє сформулювати наступні висновки.

Існує багато визначень типу прибутку, як з економічної, так і з бухгалтерської точки зору. Концепція прибутку повинна ґрунтуватися на методі розрахунку фінансового результату і подальшого визначення суми оподаткованого доходу.

Система бухгалтерського та аналітичного забезпечення є частиною загальної системи управління, ґрунтується лише на даних бухгалтерського обліку і здійснюється бухгалтерією. Суть полягає в тому, щоб об'єднати облік та аналітику в одному процесі, виконати операційний мікроаналіз, забезпечити безперервність цього процесу і використовувати його результати для формування рекомендацій для прийняття управлінських рішень. У цьому випадку загальні методи і правила обліку та аналізу поліпшуються для раціонального використання в єдиній системі обліку і аналізу.

Прибуток в результаті ведення бізнесу є потенційним податковим активом, а встановлений законом податковий процес є основним інструментом впливу на прибуток. Тому корпоративний податок є потужним джерелом бюджетування і забезпечує повне фінансування своїх основних функцій.

Велика частина доходів від прибуткового податку надходить від приватних компаній і дуже мало від банків і страхових компаній. Такі зміни пов'язані з кризою в країні, нестабільністю валюти і оподаткуванням. Деякі компанії закрилися, в той час як інші обходять податки, недооцінюючи прибуток або знаходячи лазівки.

Досвід промислово розвинених країн показує, що регулююча функція в основному покладається на корпоративний податок, тоді як податкова функція виконується за рахунок податку на прибуток. Прибутковий податок в Україні необхідно поліпшити, особливо з урахуванням наміри інтегруватися в Європейський економічний простір.

На основі проведеного аналізу практики справляння податку на прибуток підприємств в Україні та розглянутого досвіду зарубіжних країн у корпоративному оподаткуванні можна стверджувати, що механізм оподаткування прибутку підприємств в нашій країні потребує вдосконалення з метою підвищення регулюючої ролі цього податку. Оскільки в Україні податок на прибуток підприємств спрямований в основному лише на досягнення фіскальної достатності Державного бюджету, цілком зрозумілим є той факт, що вітчизняні підприємства зацікавлені в мінімізації прибутку з метою зменшення податкового тягаря або взагалі вибирають шлях до тіньової економіки, що ще більше поглиблює кризу. У цьому контексті під час проведення податкових реформ в Україні слід зважати на те, що податок на прибуток підприємств не лише є фіскальним інструментом, а й має значний регулюючий потенціал, сприяючи інноваційному розвитку та економічному зростанню.

Реформування податку на прибуток підприємств України в умовах необхідності забезпечення стійкості державних фінансів у довгостроковій перспективі та підвищення конкурентоспроможності національної економіки вимагає законодавчого закріплення належного обмеження витрат при визначенні бази оподаткування для всіх платників податку на прибуток та одночасного запровадження податкових пільг з метою державної підтримки інноваційно-інвестиційних проектів підприємств. Для цього пропонуємо на підприємствах, які частину прибутку будуть направляти на інвестиції, інновації, поліпшення структури підприємства та матеріального забезпечення працівників не оподатковувати податком на прибуток. Держава повинна виступати стимулятором для вітчизняних виробників.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоціація платників податків України. Податкова система США : веб-сайт. URL : [http://www.appu.org.ua/main2/shkola\\_platnyka\\_podatkiv/vse\\_pro\\_podatki/zarybizhnyy\\_dosvid/USA.html](http://www.appu.org.ua/main2/shkola_platnyka_podatkiv/vse_pro_podatki/zarybizhnyy_dosvid/USA.html)
2. Голобородько Т. В. Облік та оподаткування суб'єктів малого бізнесу у зарубіжних країнах в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності / Т. В. Голобородько // Причорноморські економічні студії. – 2016. – Вип. 12 (2). – С. 149-154.
3. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами. Київ.: Екаунтінг, 2000. 384с.
4. Даценко Г.В. Податок на прибуток: зарубіжний досвід, контроль розрахунків зі сплати податку. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 2. С. 204–208.
5. Дзівінська Ю.О., Ярема Б.П. Сучасний стан та перспективи оподаткування прибутку підприємств в Україні. Молодий вчений. 2017. № 3. С. 645–649.
6. ЄС продовжує боротьбу з ухилянням від оподаткування URL: <https://fbs-tax.com/uk/mediacenter/blog-uk/yes-prodovzhuye-borotbu-z-uxilyannyam-vid-opodatkuvannya/>.
7. Зайцев О.В., Могильний В.В. Проблеми оптимізації оподаткування прибутку підприємств в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 22. С. 177–182.
8. Звіти державної казначейської служби України/ [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
9. Кміть В.М. Зарубіжний досвід податкового стимулювання підприємництва / В. М. Кміть, Ю. І. Жук, О. А. Чеботарь // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Електронне наукове фахове видання. -Дніпро. – Вип. 3 (08). – 2017. – С. 265-269.



- 10.Коваленко Н.В. Інвестиційний податковий кредит як інструмент фінансування діяльності промислових підприємств. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). 2011. № 3 (54). С. 106–111.
- 11.Ковач С.В., Безверхий К.М. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін. Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 4. С. 34–43.
- 12.Ковач С.О. Бухгалтерський облік і аудит. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін / С.О.Ковач, К. В. Безверхий, 2015. № 4. С. 34–43.
- 13.Коридори влади. Лобіювання і Government Relations в Україні. Словацькі реформи – чудовий посібник для України : веб-сайт. URL : <http://www.kuliar.com.ua/2015/02/09/slovatski-reformyvidminnyj-posibnyk-dlya-ukrajiny>
- 14.Кучеркова С. О.Сутність прибутку та методика визначення фінансового результату діяльності підприємств. Економіка АПК. 2005. №5. С. 78-84.
- 15.Кучеркова С.О. Стан та напрями вдосконалення податкового адміністрування. Облік і фінанси . 2018. №3. С.105-110.
- 16.Міжнародний центр перспективних досліджень. Тіньова економіка в Україні: причини та шляхи подолання. URL : [http://icps.com.ua/assets/uploads/files/t\\_novaekonom\\_kaukra\\_ni.pdf](http://icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonom_kaukra_ni.pdf)
- 17.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : Положення, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73: станом на 18.03.2014 р. / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
- 18.Непочатенко О.О. Боровик, П.М. (2018). Оподаткування прибутку підприємств в Україні. Економіка. Управління. Інновації, (1). – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui/2018/1/28>.

19. Овсійчук С. Фрасинюк С. Позитиви та недоліки вступу України до Євросоюзу. Актуальні проблеми політології: Матеріали наукової конференції. Вінниця, 2017. 327 с.
20. ОЕСР. – Режим доступу: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-corporate-profits.htm#indicator-chart>
21. Податки в Україні vs країни ЄС: де платять більше? [Електронний ресурс]. – Джерело доступу : [http://cost.ua/news/714-podatku-v-ukrayini-vs-krayinyeu-de-platyat-bilshe?fbclid=IwAR20x6BBel\\_x\\_kv8PUzFnh41x2apPeGQ\\_DvS50f-yocz4ogoRIVaUiMA](http://cost.ua/news/714-podatku-v-ukrayini-vs-krayinyeu-de-platyat-bilshe?fbclid=IwAR20x6BBel_x_kv8PUzFnh41x2apPeGQ_DvS50f-yocz4ogoRIVaUiMA).
22. Податкова система : навчальний посібник / П.В. Мельник ; за заг. ред. П.В. Мельника, В.Л. Андрущенко, І.А. Прокопенко, Ю.В. Панура, О.С. Іванишина, Т.В. Турчак, Т.В. Смірнова, Ю.І. Турянського та ін. Київ : Кондор. 2014. 698 с.
23. Податковий кодекс України зі змінами і доповненнями: Закон України від 02.12.2010. № 2755-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
24. Податок на виведений капітал на заміну податку на прибуток. – Режим доступу: <http://b2future.org.ua/#rec7917051>
25. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/23552>.
26. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 22 травня 1997р. № 283/97-Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334/94-вр>. (дата звернення: 10.09.2019).
27. Прокопенко І.А. та ін. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. П.В. Мельника, В.Л. Андрущенко. Київ : Кондор. 2014. 698 с.
28. Саблук П. Т., Коваленко Ю. С. Управление затратами с.-х. предприятия в условиях рынка. Экономика с.-х. и перерабатывающих предприятий. 1994. №5. С.11-15.
29. Соколов Я. В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней. Москва: Аудит, ЮНИТИ, 1996. 638с.

30. Сторожук О.В., Панура Ю.В. Податок на прибуток підприємств: вітчизняний та зарубіжний досвід. Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). 2013. № 3. С. 191–196.
31. Трансформація податку на прибуток підприємств у податок на виведений капітал. URL: [http://www.radaprogram.org/sites/default/files/infocenter/publications/corporate\\_income\\_tax\\_transformation\\_into\\_distributed\\_profit\\_tax\\_1.pdf](http://www.radaprogram.org/sites/default/files/infocenter/publications/corporate_income_tax_transformation_into_distributed_profit_tax_1.pdf).
32. Турянський Ю. І. Історичний досвід становлення системи прямого оподаткування в європейських країнах / Ю. І. Турянський // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.10. – С. 282-288.
33. Чуй І. Р. Фіскальна ефективність податкових систем розвинених країн / І.Р.Чуй // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2015. – Вип. 1. – С. 106-110.
34. Шумський Р. В. Зарубіжний досвід побудови системи прибуткового оподаткування юридичних осіб [Електронний ресурс] / Р. В. Шумський // Вінницький торговельно-економічний ін-т КНТЕУ. – Режим доступу: [http://www.rusnauka.com/20\\_PNR\\_2011/Economics/3\\_90576.doc.htm](http://www.rusnauka.com/20_PNR_2011/Economics/3_90576.doc.htm)
35. Янок Д. А. Економічний зміст фінансових результатів діяльності підприємств. Економіка АПК. 2003. №11. С.91-95.
36. Council Directive (EU) 2016/1164 of 12 July 2016 laying down rules against tax avoidance practices that directly affect the functioning of the internal market. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2016.193.01.0001.01.ENG](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.193.01.0001.01.ENG).
37. KPMG. Corporate tax rates table : веб-сайт. URL : <https://home.kpmg/kh/en/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online/corporate-tax-rates-table.html>
38. Remeur C. Tax policy in the EU. Taxation. In depth analysis/ European Parliamentary Research Service. Members' Research Service. – 2015. –

PE549.001.URL:[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549001/EPRS-IDA\(2015\)549001-EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549001/EPRS-IDA(2015)549001-EN.pdf).

39. Revenue Statistics 2018. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2018/tax-revenue-of-mainheadings-as-of-total-tax-revenue-2016\\_rev\\_stats-2018-table28-en#page1](https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2018/tax-revenue-of-mainheadings-as-of-total-tax-revenue-2016_rev_stats-2018-table28-en#page1).
- 40.RSM. – Режим доступа: <https://rsmus.com>
- 41.Tanzi V., Zee H. Tax Policy for Developing Countries / International Monetary Fund. – 2001. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/issues/issues27/>.
- 42.Tax Foundation // <https://taxfoundation.org/state-corporate-income-tax-ratesbrackets-2018>
- 43.Tax Foundation // <https://taxfoundation.org/the-distributional-impact-of-thetax-cuts-and-jobs-act-over-the-next-decade/>
- 44.Tax Foundation // <https://taxfoundation.org/us-corporate-income-tax-morecompetitive/>
- 45.Tax Foundation [https://taxfoundation.org/benefits-of-a-corporate-tax-cut/#\\_ftnref12](https://taxfoundation.org/benefits-of-a-corporate-tax-cut/#_ftnref12)
46. United States Federal State and Local Government Revenue : веб-сайт. URL : <http://www.usgovernmentrevenue.com>.

## ДОДАТКИ

## Додаток А

## SUMMARY

Zhyvolup O. O. Reforming of corporate income tax. – Qualifying work of the bachelor. NNIBT "UABS", Sumy, 2020

Theoretical, analytical and constructive aspects of income tax reform taking into account the world experience are investigated in the work. The main purpose of this study is to develop a recommendation on ways to reform the income tax. The indicators of income tax revenue in Ukraine and in the world are studied.

Key words: financial results, income tax, taxation, world experience of income tax collection, income tax reform.

## АНОТАЦІЯ

Живолуп О. О. Реформування системи оподаткування прибутку підприємств. – Кваліфікаційна робота бакалавра. ННІБТ «УАБС», Суми, 2020 р.

У роботі досліджено теоретичні, аналітичні та конструктивні аспекти реформування податку на прибуток з урахуванням світового досвіду. Основною метою цього дослідження є розробка рекомендації щодо шляхів реформування податку на прибуток. Досліджено показники надходження податку на прибуток в Україні і в світі.

Ключові слова: фінансові результати, податок на прибуток, оподаткування, світовий досвід справляння податку на прибуток, реформування податку на прибуток.